

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XXII. Simonis Roderiaij, cum Ignatio, ex Xauerio, quoad dimissiones
sensus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

Goa facere, & Europæ morem illuc intrudere, & quia nouandis fere rebus, noui casus respondent, breui omnes in se concitauit. Nec eo segniùs Christianis, & ethnicis proderat; nam hinc quidem Bracmanum elisit conatus, plus nimio auctos ad infidelium conuersionem perturbandam; Tanoris Regem fidei doctrina erudit, & Cocincensis Collegij principia posuit: verum aliundè insigniter imprudens multos de se, multis sermones, & querimonias præbebat. Post autem cum Paulum Camertem, suis haudquam hærentem vestigiis, haberet successorem, totam pederentim eius in se derorsit potestatem, Camerte Rectoris vix nomen vacuum, patienter tamen, ac demissè gerente. Ausus quin etiam adolescentes Indos omnes seminario pellere, ad eorum in fide, ac literis eruditionem instituto, vt suos iis substitueret Lusitanos. Hoc rerum statu Goam Xauerius appellit; audaciam hominis, & ineptias miratur; Rectorem confestim officio reddidit; aliam indicit Gomesio vbi degeret stationem; at is arctiori quam condecuerat Protegis amicitia confusus, & Lusitanorum beneuolentia, quos in liberorum educatione, sumptu Indorum sibi deuinxerat, primum obedientiam declinare, tum ire ulterius, seseque Proregis, atque amicorum intercessione, & auctoritate, aduersus illam communit; At hinc mandata virgere Xauerius, vnde sperabatur, posse à proposito reuelli, in quo etsi hanc tantum sustinisset culpam Gomesius, prouocata, vt ita loquar, ad seculare brachium obedientiæ, non Goana modo commoratione, sed Societate excludi debuit. Et vero infelix vtrumque mox patitur coactus est, nam in Dei causa vir sanctus, præter Deum assuetus vereri neminem, inflexus ad preces rogantium, Goa simul, & Societate hominem eiecit, Michaëlem Nobregam, & Andream Monterum qui duo illi adhaerant, prouentem secutos, insecuta similiter pœna, non diu distulit. Capti à Turcis, Monterus capite truncatus; Nobrega diu in catena eductus, quanto essent ea mitiores religiosæ nodi seruitutis, redempta denique post annos complures libertate rediit ad Societatem, Gomesius Europam repetens imploraturus ab Ignatio veniam, allisa nauis, in aquis inæriit.

XXII. Ad Societatem conseruandam, dimissionum necessitas quanta sit, videri possint primaria duo Societatis capita, dicto factoque hætenus probasse, quemque in iis morem Ignatius, & Xauerius obseruarunt, abundè sufficiat ad dictandam posteris agendi regulam, si aliunde illam non haberent; Duobus tamen quæ Rodericio, ex primis, Ignatij socio, viro vndique præstante in Lusitania contigerunt, cum magnoperè iam dicta confirment, & documenta contineant virtutis eximia, locum hic dandum omnino credidi. Edificabatur Conimbricæ Societati collegium, nostri quoque manu fabricæ admota, sabulum conferre, arænatum miscere, conuchere lapides, vehiculum agere, vno verbo manuaras operas de se omnes præbere, & quidem ornatu non dispari, seruili nimirum, & paupere, sed tam diligenti applicatione, suique contemptu, vt si ad hæc illos nascendi conditio, non

virtus

Simonis Rodericij, cum Ignatio, ex Xauerio, quoad dimissiones sensus.

virtus adigeret. Eo magni ciuibus exempli, magni Deo honoris, spectaculo permoti complures, pias lacrymas non tenebant, cum tot coram viderent adolescentes nobiles. tanta modestia, & alacritate, labori vna insudare, sed inuidit iis hanc gloriam dæmon, & vernaculis sibi argumentis aggressus eam disturbare, ex parte voto potitus est. Quibus igitur mentis adhuc imbecillæ ac teneræ plurimum inerat, suadere, non esse id stadium ad sui edomationem, & victoriam, sed ad ludibrium, & probrum; hinc se habitum iri pro gente humili, & vili ex luto edita, natæque talibus occupari: primum ergo vereri, & erubescere prætereunium oculos, inde etiam vitare, ac domi se claudere, demum apertè contestari, domi se opus paratos facere; ne autem in publico facerent, honore natalium, & suo prohiberi. Tam inuerecunda verecundiæ inanis professio, Rectorem Ludouicum Gonzales grauissimè affecit; tentat nitorem lucis euanida quocæcutiebant detergere, hortatur ad fluxam gloriam, gloriosè calcandam, quæ vbi frustra sunt Simonem Rodericium Lusitaniæ tunc Prouincialem, quid rerum agatur per literas admonet, quibus ita respondit Rodericius. [An isti quos sic affatus es, ad carrum per urbem agendum sint parati, queso iterum experire; si pergunt tenuere, discedant sanè, suasque sibi res habeant: ego tibi libenter sum carrucarius, & quidem propensius quam nunc Principis eruditor. Non eget Societas existimationis humanæ mancipiis, amandandi sunt ex nobis, cum sæculo quod gerunt, nec profanis eorum conditionibus inuidendum. Crucem Christus non clausa tantummodo in domo, sed in media, totaque urbis luce, adeoque extra urbem portauit: qui Christum non amat crucifixum anathema sit; Christi non est, qui crucis illius ignominiam non amat. Scripsi iam sæpius, in Societate, paucos, & vel quatuor solos, plurimis præstare; addo nunc, forme vel vno contentum. Anathema sit qui Christum non sequitur, proficiscatur, abeat, discludatur à nobis, & sese istinc amoueat, Christum alium alibi quæsiturus; quem enim quærimus, is crucifixus est] huc vsque Rodericius, & prius illud quod indicaueram. Posterius fuit eodem in Collegio, eodémque Rectore, de Sacerdote, ac Fratribus duobus quos ob multam de more impositam, acerbè stomachatos, pœnitudinis vice Societatis tedium cepit triste, ac turbidum, pronumque dæmoni, ad urgendos quo iam propenderant, quod dum inuicem versant, ne soli perirent, ad amicum scribunt Vlyssipone in Collegio agentem, quem si possent sibi adiungere, secum facerent desertorem. Carpebant iis literis non tam ipsum Rectorem, quam Societatis gubernationem, proin si verè saperet, verèque amaret, subduceret sese; sequereturque præeuntes; præire namque se, si modo annueret paratos, committunt literas domestico famulo negotiorum causa illuc profecturo, magnam pacti mercedem, dum ne illas nisi in manibus, & clamculum redderet: redditas, & lectas detestatus est amicus, & inuitamentum perfidorum vocem diaboli credidit, *mittere deorsum* suggerentis, abhorruitque ab amicitia hominum qui tuina socios

focios captabant: tum Epistolam detulit ad Rodericium tunc Proincialem, totamque illam rem ipsius iudicio permisit. At is remisso Conimbricam famulo, Rectori mandauit trium illorum seditiosam Epistolam publice legeret, statimque illos e Societate; ministrum vero perfidiae famulum, Collegio pelleret. Quod multis suis cum lacrymis, & reorum probro, executus Rector, coram omnibus nostris in sacellum vocatis, veste quam animo proiectam, falso adhuc gerebant, palam spoliatos eiecit. Sunt Rodericij verba quibus haec iubebat praecipui ponderis [Christi, ait, vox est, qui non est mecum contra me est; Christi non sunt qui ab eo adscripti, signa illius non sequuntur; sub iis qui militant, vt facimus, esse illos mentis eiusdem, animique oportet, testis mihi est Deus quantopere doleam, non omnes inter nos eadem sentire; quia vero quorundam eò audacia processit, vt mentes sociorum ab superioribus suis diuiderent, æquum est vt Deo vindice ab nobis discendantur. Indic tribus illis discedant e Societate: ab superioribus qui sibi sic cauent, & ab iis secum alios diutrahunt, ad institutum nostrum non faciunt; eorum enim consiliis quibus proficere deberent, nihil vnquam assequuntur boni. Societatis praecipiones, & regulas qui parui aestimat, iure Societas hunc parui fecerit, radicibus arborum securis imminet, Christum volens sectari seipsum abneget, & crucem suam tollat. Cunctis à me palam edicito, quemcumque rescit uero dedisse literas, non prius ab superiore recognitas, eieciturum me ex Societate; nec enim aut numero, aut viribus corporis, aut etiam ingenio plura quam par sit, nosse volentium, placere Deo contendimus: cui fixum non est Christi crucem, cum veta sui abiectioe baiulare, huic neque Societas, nec Societati is conuenit. At forte poena culpam videatur excedere, scias vbi culpæ? communi bono officiant, non posse infligi mitiorem, alioqui leges ludibrio poenæ sint, & hinc procliue sit totum Ordinem subuerti. Age quæso, ij fratres intelligant quantum interfit eiusmodi esse nos, quales Societas exigit; id nisi assequeris, facile mihi sit redire Conimbricam, & nouum illic Collegium cogere. Christum statuo de cruce pendentem, inter me ac nostros qui istic sunt, & volo te illis fucum detergere, denuntiareque hunc esse Dominum cui adherendum sit, procul ambagibus interpretantium, & effugiis commentationum: mihi clarè, & ipsi denuntient, an ratum habeant suas Christo animas despondere, ad seruandas Constitutiones, fidemque Christo, eiusque Vicariis à quibus reguntur debitam. Inter Indos si agerem, quò primum ferebar cum huc ab Italia nauigauis, haud mirum putarem, homines illic mihi occurrere à perfecta Christi imitatione alienos; inter nos vero nisi tales quoque offenderem, meam in hoc Regno fructuosè localem operam ducerem. Famulum, Epistolæ tabellarium, quod eam clam omnibus tulerit, ac reddiderit expelles, nec eum deinceps in Collegij rebus vnquam occupabis.]

Pergamus